

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 290

I brev af 31. maj 2024 har udvalget efter ønske fra Anne Hegelund (EL) og ikkemedlem af udvalget (MFU) Rosa Lund (EL) stillet mig følgende spørgsmål:

19. juni 2024
Sagsnr.: 24/19021

Alm. del – spørgsmål 290:

Vurderer ministeren, at forskelsbehandling og chikane, som behandles i ligebehandlingslovgivningen, er omfattet af "mobning el. lign." i undervisningsmiljøloven, kapitel 1a?

Svar:

Undervisningsmiljølovens kapitel 1 a indeholder bestemmelser om pligt til tiltag mod problemer med det psykiske undervisningsmiljø. Reglerne i kapitlet gælder for grundskoler og ungdomsuddannelser.

Det følger af kapitel 1 a, at den myndighed, bestyrelse eller person, der har ansvaret for uddannelsesstedet, skulle fastsætte en antimobbestrategi, herunder en strategi mod digital mobning.

Antimobbestrategien skal give fælles retningslinjer for arbejdet med mobning ved at beskrive, hvordan uddannelsesstedets ledelse vil forebygge og håndtere mobning. I strategien vil fx kunne indgå formålet med strategien og uddannelsesstedets forståelse af centrale begreber som mobning og digital mobning, herunder afgrænsning i forhold til konflikter. Derudover kan det være relevant at angive, hvordan mobning forebygges, herunder hvordan fx elever og forældremyndighedsindehavere inddrages, og hvordan uddannelsesstedets ledelse løbende kan være opmærksomt på at opdage mobning. Der kan endvidere indgå oplysninger om indgriben og genoprettelse i tilfælde af mobning, herunder hvem på uddannelsesstedet, som er ansvarlig for at viderebringe bekymringer eller klager, og om hvordan elever m.fl. inddrages i processen.

Af forarbejderne til bestemmelsen (L 311 af 4. april 2017, specielle bemærkninger til nr. 2) fremgår bl.a. følgende om den nærmere definition af mobning:

"Mobning handler ifølge nyere forskning, bl.a. eXbus (Exploring Bullying in School) fra 2012, om en bestemt adfærd, som udspringer af en utryk kultur blandt større eller mindre grupper. Mobning forudsætter i den sammenhæng

mere end blot et offer og en mobber, nemlig tilskuere eller medløbere, som mere eller mindre bevidst accepterer udstødelsen eller nedværdigelsen af et eller flere af gruppens medlemmer. Mobning er således et gruppefænomen, som ikke udelukkende kan hægtes op på enkeltindivider.

Mobning kan være en måde at skabe et fællesskab på, når det ikke lykkes at samles i fællesskaber om andre emner/aktiviteter. Uanset om mobningen foregår via digitale medier eller i andre fora, kan mobbeårsagen ikke udelukkende tillægges enkelte individer.

Udstødseshandlinger i forbindelse med mobning har ofte en systematik, der f.eks. kan komme til udtryk ved, at det er den/de samme person(er), der er offer for handlingerne, hvilket kan føre til en stærk følelse af eksklusion og nedgørelse. Men det kan også hurtigt skifte, hvilke elever der inkluderes i gruppen, og hvilke der ekskluderes. Mobning kan ramme piger og drenge på forskellig vis, i forskelligt omfang og med forskellige konsekvenser for de to køn. Mobning kan være direkte og forfølgende eller indirekte og udelukkende. Mobning kan komme til udtryk ved synlig, direkte forfølgelse, f.eks. hvis en elev gentagne gange oplever at blive slået, kaldt grimme ting eller latterliggjort på sociale medier. Mobning kan også komme til udtryk ved den mere tavse, skjulte udelukkelse, f.eks. hvis klassekammerater går, når eleven kommer, vender øjne, hvisker, ikke 'liker' opslag på sociale medier osv.

Mobning forudsætter derudover en magtubalance, hvor det er blevet socialt accepteret, at en eller flere personer er mindre værd end andre.

Med den foreslåede bestemmelse sigtes også til problemer med mobning og lignende, som er en følge af elevadfærd uden for uddannelsesstedet, fx til fritidsaktiviteter eller på de sociale medier, men som har en direkte indflydelse på det psykiske undervisningsmiljø på uddannelsesstedet for en eller flere elever."

Det er vurderingen, at undervisningsmiljøloven omfatter beskyttelse mod forskelsbehandling og chikane både i forhold til køn, etnicitet, sociale forhold, digital mobning mv. I forhold til ligebehandlingsloven, som udelukkende omhandler forskelsbehandling af mænd og kvinder i forhold til ansættelsesvilkår, har undervisningsmiljøloven således et bredere anvendelsesområde og derfor også et bredere fokus.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye